

Ильэс зэфэхьысыжь

АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм я XXXIII-рэ зэхэсигъоу тыгъуасэ илагъэр 2019-рэ ильэсэу къихъагъэмкэ апэрагь. АР-м и Лышъхъэу Күумпыл Мурат 2018-рэ ильэсэу икыгъэм республикэм экономикэ ыкли социальнэ хэхъоныгъэу ышыгъэхэм афэгъэхьыгъэ зэфэхьысыжь ашт къышишыгъ.

Зэхэсигъом УФ-м и Федеральнэ Зэлукэ Федерациемкээ и Совет хэтхэу Хъопсэрыкъо Муратрэ Олег Селезневымрэ, УФ-м и Къэралыгъо Думэ иде-путатэ Хъасанэкъо Мурат, АР-м иапэрэ Президентэу Джарыэм Аслын, нэужым и Лышъхъягъэу Тхъакущынэ Аслын, федеральнэ ыкли республикэ къулыкъухэм, муниципальнэ образованихэм, псэуплэ кой администрациехэм япащэхэр, нэмийн кыбэ хэлжэхъягъэх.

АР-м и Лышъхъэ блэкыгъэ ильэсэм зэшохыгъэ хуугъэхэм, мыгъэ гухэлжэу агъенэфа-гъэхэми къатегушыгъагь, лъэнинкъо пэпчжэхъягъэхъягъ. Зэхэт бюджетыр 2018-рэ ильэсэмкэ сомэ миллиард 23-рэ миллион 547-м

ехъущтыгъ, республикэ бюджетыр миллиард 19-рэ миллион 985,5-рэ хуущтыгъ. Ар шуагъэ къытэу гъэфедэгъэнэр анахь шъхъяэу зэрэштыр АР-м и Лышъхъэ къыхигъэшыгъ.

Сомэ миллиардитүрэ ныкьюрэд социальнэ лъэнинкъом пэуагъэхъягъ. Цыфуу сэкъатныгъэ зицэхэм, япсауныгъэ пич зэрэфхүүгъэм ыпкъ къынкыкъэ зеклонир къызфэкъинхэм лъэшэу анаэ зэрэтирагъэтэйрэд Лышъхъэм клигъэтхъягъ. Программэу «Іэрыфэгъу щылак» зыфиорэм къыщидэлтыгъэтэхэм ягъэцкэн сомэ миллион 15-рэ мин 600-м ехъу пэуагъэхъягъ, «Социальнэ таксим» икъулыкъу зэхэшагъэ хуугъэ. Зигъот маклэхэм іэпыгъэгъу ятыгъэм исыр 3362-рэ мэхъу. Джащ фэдэу сабый ибхэу 97-

ипашэ къызэриуагъэмкэ, ашт фэдэхэм іэпыгъэгъу аратырэр 2018-рэ ильэсэм процент 70-м нэсэу къаэшыгъ.

УФ-м и Президент джырэблагъэ къышыгъээ Джэпсалъэм ныгъом ыкли кэлэцыкъулгъом, унэгъо ныбжыкъэхэм, сабыибэ зэрысхэм къэралыгъо іэпыгъэхэм ятыгъэнэр анахь къыхигъэшыгъэхэм ашт. Блэкыгъэ ильэсэм Адыгейим ис унэгъо ныбжыкъэ 284-мэ псэукэ амалэу ялэр нахьшу шыгъэнэм пае субсидиехэр аратыгъэх. Пстэумки сомэ миллион 200-м ехъу ашт пэуухъягъ. Сабыибэ зэрыс унэгъо 1255-мэ чыгулаххэр аратыгъэх. Зэлумки ашт фэдэ іэпыгъэгъу зытефагъэу республикэм исыр 3362-рэ мэхъу. Джащ фэдэу сабый ибхэу 97-

мэ псэуплэхэр аратыгъэх. Ашт сомэ миллиони 113-рэ пэуухъягъ.

Социальнэ лъэнинкъом къытегушыгъээ, цыфхэм къэралыгъо ыкли муниципальнэ фэл-фашлэу яшыкъягъэхэр нахь къызэлгээхъэшоу хуунхэмкэ МФЦ-хэм непэ яшуагъэ лъэшэу къызэрэкорэми игуугу къышыгъ. Блэкыгъэ ильэсэм нэбгыре мин 430-рэ ахэм яолгагь, фэл-фешлэ мин 650-рэ афагъэцклагь.

Медицинэм ылъэнинкъокэ блэкыгъэ ильэсэм зэшуахыгъэхэм ягтуу къымышызэ, ашт къхэхъони гъэхэр щылехэ нахь мышыгъи, джыри щыкъягъэр зэрэммынкээр, цыфхэм ямырэзэнгъэ къыралотыкъэу бэрэ зыкъизэрэфагъазэрээр къыхигъэшыгъ. Щыкъягъэр дэгээзыжын

гъэнхэм пае яофшэн нахь агъэлъэшынр шооки зимыгъ. Иофу зэрэштыр къигъэтхъягъ.

Блэкыгъэ ильэсэм псаунгъэм икъэххумэн къэклонэ пстэуми къахэхыгъэу сомэ миллиарди 6-м ехъу республикэм Ѣыпэуагъэхъягъ. Мы ильэсэм сомэ миллиарди 7-м рагъэхъунэу агъенэфагь. 2018-рэ ильэсэм зэшохыгъэ хуугъэхэм ашт. Тэхьутэмькое район сымэджэшэу аухи атлупшыгъэр. Зэлумки сомэ миллионы 143-рэ ашт пэуухъягъ. УФ-м и Президент илэпчэлэхэнэ фонд къыхэхыгъэ ахъщэкэ Адыгэ республике психоневрологическэ диспансерыг агъэцкэжьыгъ, сомэ миллионы 7,4-рэ ашт пае къатуущыгъ. Джа къэклонэ дэдэмкэ Мыекуапэ икэлэццыгъу поликлиникэ агъэцкэжьыгъ, сомэ миллионы 18,6-рэ пэуухъягъ. Шэуджэн район сымэджэшэм рашыллагъэхэм сомэ миллионы 10,5-рэ атэфагь.

(Икэух я 2 — 3 рэ нэклуб-тъохэм арьт).

Аналог телекъэтынхэр зэпагъэункээ къэнагъэр мэфи 99-рэ

Цифрэ эфир телевидением икъэтыхэм зэрэтихъащхэм епхыгъэ юфыгъохэмкэ федеральнэ къэралыгъо унитарнэ предприятиеу «Урсын телевизионнэ, радиосетэм» «илинне плътыр» иномерэу **8-800-220-20-02-мкэ** ыпкэ хэмийнэ сид фэдэрэе уахти шүүтэе шүүльчкыщ. Специалистхэм шүүиупчлэхэм джэуап къаратыжыщ, цифрэ приставкэхэм якъыхэхынкээ ыкли ягъэфдэнкэ іэпыгъэгъу къышуфэхъуцых.

Цифрэ телевидением икъэтыхэм зэрэтихъащхэмкэ къэбархэр нахь игъэктэгъэу официальнэ сайтэу смотри-цифру.рф зыфиорэм ижүүгъотэштых.

(Икеувх).

Джаш фэдэу 2018-рэ ильэсүм Тэхүүтэмькьеэ районым ит поселкэу Отраднэм фельдшер— мамыку Іэзаплэ щашыгъ, Іэптилэгъу псынклем пae автомобиль 18 ашэфигъ, кэлэцлийбуу поли- клиникэхэм ягъеэцкэжьын ыкли ящыклагъэхэм яшэфийн сомэ миллион 53-рэ агуулагч ахыгъ

Миллион 53-рэ агууягъэхагь.
Адыгэ Республика клиническэ сымэджэщим щагъэпсыгъэ диагностиксэ гупчэм сомэ миллион 555-м ехъу тегфагь. Аш ишын аухыгъ, охътэ благаэм къызэуахын гухэль я!. Уз хъылъэ зиэхэм апае Мыекъопэ район сымэджэщим щагъэпсыгъэ отделениери мыгъэ къызэуахышт.

Гъэсэнгъэм епхыгъэхэ учреждениехэм яматериальнэ-техническэ ыкли ягъэджэн базэ игъеклэжын 2018-рэ ильзесим сомэ миллион 250-рэ пэуягъэхьагъ. Клэлцыкly ыгыгылэхэмкэ Ioфыгъохэр апау дэзигнэзыжгъэхэм Адыгейр ащищ. Ильзеси 3 — 7 зыныбжхэм апа чээзыу щылэжьэп. Джы зыныбжь ильзеси 3-м нэмисыгъэхэм апа чылгэхэм ягъэпсын ыуж итых. Мы уахьтэм станицэу Ханскэм, Тэхъутэмькье, Мые��опэ ыкли Джэдэжэ районхэм аашчылхэрэм аш фэдэу цыкly дэдэхэри аща-ыгыштых, ахэр чылгэ 240-рэ зырызым тельтэгтэх.

кішкесінде көмеге аткаруға мүмкін болады.

пчъагъэм тельытагъ, пэуухъа-
щтыри ащ фэдиз. Къихъашт
ипъасым аухынэу ары зэра-

ильэсүм аш фэдэ уни 8-мэ
ягъэцкэжын пае федераль-
на бюджетын къыхахыгъа

ац хэт. Нэгбырэ 1100-м тельнэ-тагь поселкэй Инэм щашырэ гурьт еджап!эр. Сомэ миллион 720-м ехүу ац пэүхъяшт, мы ильэсүм аухынышь, атүпщын гүхээль я!

гъэнэфагъэр. Мы ильясым нэбгырэ 250-мэ ательятаагъеу станицэ Ханскэм еджаплэ щырагъэжээцт. Аш сомэ милион 273-рэ пэүхуащт. Ари къэкощт ильясым аухынэу гухэль ял. Мыеекъуапэ хэхьэрэ чыгихэү УФ-м зыкъэухъумэжжынымкээ и Министерствэ епхыгъагъэхэр муниципальнэ образованием кырытижжынхэу зээзгыныгъэ зэрэдашыгъэм иштуагъэкээ, микрорайонхэу «Михайлово», «Восход» зыфилохэрэм алъэнүүкөли нэбгырэ 1100-м ательятаагъеу тутсэгчээгээ шашчжит

тагъэу гурит еджаплэ щашыщт. Гээсэнгэйм кытегущылээз, клэлцэцкүхэм шэныгэе куу агьотынми аналэ зэрэтырагъэтээр клигъэтхыгъ, аш паэ зэшлхөгъяа хуухэрэми кытегущылагъ. Аш льыпидзагъэу спортым епхыгъэу ашлэхэрэми ягуу кышыгъ. Муниципальнэ образование пстэуми спорт псэуалъэхэр ашышыгъэнхэр пшъэриль шхъяаэу зыфагъэу- цукъылхэрэм ашыщ.

Ильэс

Культурэм сомэ миллиардрээ
миллион 300-рэ 2018-рэ ильз-
сым пэуягъэхьагь. Аш епхыгъэ
учреждениеу къоджэ псэ-
уплэхэм адэтхэм ягъэцкэлжын
льшэү аналэ тет. Джэдже-
районым ит поселкэу Новэм,
станицэу Дондуковскэм, Крас-
ногвардейскэ районым икъуа-
джэу Хъатикъуае культурэм
иунхэху адэтхэр агъэцкэлжы-
гъэх. Къуаджэм зыпкъ итэү
хэхьонигъэхэр егъэшыгъэнхэм
фытегъэпсыхъэгъэ къэралыгъо
программэм къыдыхэлъытаа гъэу
Коцхъэблэ районым ит къуа-
джэу Фэдз унакэ щашы. Мы

они 125-рэ пэуягъэхъагъ, грантэу аратыгъэр сомэ миллион 78-рэ мэхъу.

Инвестициехэмкээс 10фхэм язытий түгээгээзагъэх. Блэ-кыгыгээ ильээсүм сомэ миллиард 31,6-рэ пстэумки республикэм иэкономикэ къыхэлхъягъэ хъугъэ. Ар 2017-рэ ильээсүм егъэшгээзэмэ, проценти 142,5-кээ нахьыб. Республика м ишацэ къызэрүулагъэмкээ, мы уахтэм сомэ миллиард 53-рэ ауасэу инвестиционнэ проект 36-мэ 1офф адашээ. Республикар инве-сторхэмкээ хъопсагьо хъунымкээ ищыкгээгэ пстэури агацэлкэнным ышуух итых. Тапэки ар лъыгъэ-клоогъээнным пае АР-м экономикэ хэхъоныгъэмкээ ыкчи саты-умкээ и Министерствээ шшээрыйт гъанэфагъэхэр фишгыгъэх.

Проект инэу Адыгейим щы-
пхыраашихэрэм аыш щэп!э
гупчэшхоу «МЕГА Адыгейя»
зыфиорэм иғъэк!эжын. Ком-
паниеу зиен аш сомэ миллиард
14-м ехъу хильхъашт, тофш!эп!э
чып!э 2000-м ехъу къытышт.
Жыбыбъэк!э тоф зышэрэ паркю Шэуджэн ык!и Джэджэ районхэм
ащағъэпсырэм Къумп!ыл Мурат
ягугуу къышыгъ. Ар заухк!э,
энергиемк!э республикэм щы-
клагъэу илагъэр процент 20-к!э
нахь мак!э хъушт. Компаниеу
«СБ-Агро» зыфиорэм фэбэп!э
комплексшхоу Мыекъопэ рай-
оным щигъэпсырэм сомэ мил-
лион 600 хильхъан гухэль и!.
Мы район дэдэм ООО-у «Мир-
ный-Адыгейя» зыфиорэм щэ ык!и
лы бэу къэзитхэрэ пчэн лъэпкъ-
хэр щаыгъынхуу фермэ щешы!.
Аши инвестицииеу сомэ миллион
600 фэдиз хильхъанэу ыгъэнэ-
фагъ. Джащ фэдэу Иорданием
къик!ыгъэгъ бизнессмен купым
медицинэ гупчэ республикэм
щишын гухэль и!. Аш доллар
миллион 20 инвестицииеу къы-
халхъанэу ары зэрагъэнэфа-
рар.

сома милиони 100 къафэкюшт

АР-м и Лышъхъэ экономикэмэхъхоньгэхэм къызатегуучы-
лээм бизнес цыкlyр, гуртырь, мэкъумэц хъызметэр анахы
къеклонгэ инхэу Адыгейм иэхэм зэращыщхэр къытуагь. Ахэм язегъэушьомбгун пэухъэхэрэми нахь къащыуцгь. Гушылэм пае, блэкыгъэ ильзесым бизнес цыкlyум ыкли гуртым лепнэгъуягь эгъетогъяа.

кынгыштын б. Инвестиционный площадкэ 67-рэ тимуниципаль-нэ образованиехэм аш кынга-гъэльэгъуагь. Зээгэгыныгъэу аш зыщадык! Этхагъэхэм зэхэсгүйом хэлажжэхэрээр ашигъэ-гъозагъэх.

Кызыэрт! Уағъэу, Адыгеим иэкономикэ анахыбэу хэхьонгызэхэр езыгъэшЫир лъэнкъоу мэкъумэщ хъызметыр республикэм ипащэ къыхигъэ-

ЗЭФЭХЬЫСЫЖЬ

щыгъ. Аш епхыгъэ хъызметшаша-
пэхэм блэкыгъэ ильэсэм сомэ
миллиард 21-рэ миллион 600-м
ехъу продукцие къатуущыгъ.
Лэжыгъэ бэгъуагъэу къира-
хъыжырэмкэ Адыгеир пэрьт-
ныгъэр зыыгъхэм ашыц. 2018-
рэ ильэсэм тичыгүлэжхэм
пстэумки къаугуоижыгъэр тонн
мин 553-рэ.

Садхэм ялэжкыни хэтэрык
къэгээкыни хэпшыкэу респуб-
ликэм зыщаушомбгъу. Охътэ
кэлким пхъешхээ-мышхээ
къэзытыре чыг лъепкхэм
пстэумки гектар 2000 арагъэу-
бытгъ. Аш щышэу 189-р блэкыгъ-
э ильэссыр ары загэтысхагъ-
гъэр. Тимэкумэш предприяти-
хэм ильэссыбэ хъуగъэу Италием
испециалистхэм Ioф зэра-
дашэрэм ишүагъэкэ аш фэдэ
садхэм республикэм зыщау-
шомбгъу.

Адыгеир зэргүшхорэ адыгэ
куаими АР-м и Лышхээ игу-
гыу къышыгъ. Тонн мин 13,6-рэ
блэкыгъэ ильэсм республикэм
къыщыдагъэкыгъ. 2021-рэ ильэ-
сым тонн мин 16,5-м нагъесы-
ным ыуж итих. Аш пае щэу
къыдагъэкырэри нахьыбэ ашын
гухэль яи. 2018-рэ ильэсым тонн
мини 119-рэ зэрхуугъэр.

Мэкьюмэш хъызметым хэхьо-
нагъехэр егъешыгъэнхэм лъэ-
шэу фэорышэхэрэм ашыц
къэралыгъо һэпийгъур. Блэкы-
гъэ ильэсым езыгъэжьэгъекэ

фермер 48-мэ ыкчи унагъоу
былымэхьо фермэ зэхээзыщэмэ
зышоигъу 3-мэ грантхэр ара-
тыгъэх. Пстэумки сомэ миллио-
ни 127-рэ ахэм апэухыгъ.
Мэкьюмэш хъызметым хэхьони-
гъэхэр егъешыгъэнхэм фытегъ-
психъэгъэ республикэ програм-

мэм къыдыхэлъытагъэхэм ягъэ-
цэклен зэккэмки пэуагъэхагъэр
сомэ миллион 465-рэ мэхъу.

АР-м и Лышхээ игушил
льянкыбэ пстэури къыхыригъэу-
бытагъ. Псэуплэ-коммунальнэ
хъызметым къытегушилээз,
хэкким идэшынкэ шыкаклакэу

тызытэхъагъэм къыдыхэлъытагъэхэм, коммунальнэ инфра-
структурэм илофхэм, псэуплэхэм
ятынкэ, щагухэм ыкчи общес-
твеннэ чыпэхэм язэтгээ-
психъанкэ зэшохыгъэ хъуэх-
хэм, гухэльэу ялэхэм игъэктоты-
гъэу къатегушилэгъ. Зеконым
ихэхьони гъэхэм, пшъэрэльэу
а лъэнкыомкэ зыфагъэу-
жыхъэрэми мымаклэу ягугъу
къышыгъ.

Зэптэури зы докладкэ къэ-
лон зэрэмьлэхкыщир къыхи-
гъэшыз, зигугу къымышыгъэ-
хэу къэнагъэхэм лъашэу анаэ
зэрэтирагъэтэирээр аш кигъэт-
хыгъ. Цыфхэм АР-м и Лышхээ
занкэу зыкыфагъэзэн амал-
джырэблагъэ зэрялагъэм, зэнкэ
зэдэгүшүэгъум игуу къышыгъ-
зэ, республикэм исхэм ягумэ-
кыгъохэр джащыгъум джыри
нахъ лъашэу къызэрэлэгъуагъэ-
хэр къыуагъ. Зэпхынгъэ амал-
хэр зэккэ, зэхахъэхэри, зэлукэ-
гъухэри, къэбарлыгъэлэс амал-
хэри, приёмнэхэри, социальнэ
хъытуухэри, нэмыххэри агъэ-
федэхээз цыфхэм нахъ апэблагъ-
гъэу адэгүшүэгъэм, гумэкыгъо-
хэм нахьыбэу ашыгъуазэ зэр-
хуущтхэм, ахэм ядэгээзыхын
нахъ зэрагъэпсийнкэшүщтим
акигъэтхыгъ.

— Тэркэ анахъ шхъаэр
цыфхэм яшылэхкэ-псэукэ нахьыш-
у хууныр ары, — къыуагъ
республикэм ипацэ. — Ахэм

яепльыкэхэр къидэтлэлтэхээз,
анахъ шхъаэр тшыщтхэр, ана-
хыбыу Ioф зидэтшэштхэр къы-
хэтхынхэ фае. Федерациемкэ
Советырэ Къэралыгъо Думэмрэ
Адыгейм илпикохэу ашыгъэхэм,
Къэралыгъо Советырэ Хасэм
идепутатхэм, министрэхэм я
Кабинет хэтхэм, хэбзэхуумэ-
кло къулыкъу пстэури, обще-
ственнэ организацихэм, зэккэ
республикэм Ѣыпсэухэрэм
«тхъашууегъэлсэу» къышуас-
юм сшоигъу. Зэшохыгъэ хъу-
гъэр зэккэми зэдтишишүшагъ,
тапэкэ шлэгэн фаери тызэкъо-
тэу зэдэтшэн фае.

Нэужым Парламентыр зытегу-
шылэнэ ыгъэнэфгъагъэхэм де-
путатхэр афежагъэх. Пстэумки
ахэр Ioфыгъо 72-рэ хъуутыгъэ.

2019-рэ ильэсымкэ респуб-
ликэ бюджетым, чыпэ зыгъэ-
зоршшэхкыпэхэм, энергетикэм
илофхэм, фэтэрбэу зэхэт унэ-
хэм ыкчи амьгэкошырэ мыль-
кум хахъэхэрэм яшын лыпплэ-
гъэйн имыккэгъэ тхылхэм,
нэмыххэхэм япхыгъэ хэбзэху-
цугъэхэм зэхъокыныгъэхэр
афшыгъэнхэм афэгъэхыгъэ
законхэм, законопроектхэм,
Ныжыкэ парламентэу АР-м
и Къэралыгъо Совет — Хасэм
щиззахаагъэм хэтыщтхэм ате-
гушыгъэх, аштагъэх.

ХҮҮТ Нэфсэт.

Сурэтхэр А. Гусевым тыри-
хыгъэх.

«Тэркэ анахъ шхъаэр цыфхэм
яшылэхкэ-псэукэ нахьыш-
у хууныр ары. Ахэм яепльыкэхэр къидэт-
лэйтэхээз, анахъ шхъаэр тшыщтхэр,
анахъыбэу Ioф зидэтшэштхэр къыхэт-
хынхэ фае».

ШХЪЭИХЫГЪЭ ЗЭДЭГУЩЫГЪ

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм изэхэсигъо къыдыхэлъытагъэу 2018-рэ ильэсым республикэм игъэцэлэхэм хэбзэ къулыкъу хэм Ioфэу ашыгъэхэм изэфхыссыжхэр къызешшыхэм ыуж Адыгейм и Лышхээ Къумпыл Мурат федеральнэ ыкчи шъольыр къэбарлыгъэлэс амалхэм ялыхыкло 30 фэдиз хэлэжагъ.

АР-м Лышхээ дэгүшүэхэм ыпэккэ АР-м и Парламент изэхэсигъо щыла-
гъэм журналистхэр хэлэжьэнхэ ыкчи
республикэм ипацэ къышыгъэ зэфхы-
ссыжхэм ядэунхэ амал ялагъ. Аш ыкчи
нэмыххэхэм япхыгъэ улчэхэр
Къумпыл Мурат фагъэзагъэх, игъэко-
тэгъэ джэуапхэри агъотыгъэх.

АР-м и Лышхээ пэублэ псалье
къышыгъэ, шъольырим социальнэ-эко-
номикэ хэхьони гъуу ышыгъэхэм, про-

ект шхъаэр ыгъэцэлэхагъэхэм, тапэкэ
пшъэрэльхэм кэлкэу къащууцугъ. УФ-м
и Президент къыгъэуцугъэ пшъэрэль
шхъаэр ыкчи шыгъэйн, джащ фэдэу
Владимир Путиным къыдигъэкыгъэ жъо-
ногыгъокэ унэшувакэм къыдыхэлъытэгъэ
лъепкэ проектхэр эзрифэшувашэу респуб-
ликэм шыгъэцэлэхэнхэм изыфэхъэх-
зырын 2018-рэ ильэсым анахъу анаэ
зэрэтирагъэтэгъэр Къумпыл Мурат
къыуагъ. Шъольыр проектхэм респуб-
ликэр зыккэхан фэе къэгъэлэгъонхэр
ыкчи ахэр зэшохыгъэхэ зэрхуущтхэр
зеращыгъэнэфагъэхэр къыхигъэшыгъ.

АР-м и Лышхээ къызэриуагъэмкэ,

лъэнкыбэ зэфшъхафхэмкэ респуб-
ликэм къэгъэлэгъони шуухэу илэхэр
къыгъэнэхэм ылъэкыгъ. Шъольырим
иэкономикэ изыт къэзгъэнэфэрэз
валовэ шьольыр продуктим, мыльку
шхъаэр халхъэхэрэ инвестициихэм
аххууагъ. Федеральнэ гулчэм кыкырэ
ахъщэ ялыхыгъур (дотациер) нахъ маклэ
зэрхуурэм daklou, Адыгейм ежь къы-
лэххэхэрэ хахъохэри нахьыбэ мэхүх.
Мыш фэдэ eklonlaklэм ишүуагъэхэм
социальнэ пшъэрэльхэр зэккэ гъэцэлгээ-
хэ хъуагъ. Ioфшлапэ зимиэхэм япчагъ-
э нахъ маклэ шыгъэнэр, цыфхэм
яхахъохэм зыккягъээтигъэнэр, зищи-
гъэхэм социальнэ ялыхыгъур ягъэ-

гъотыгъэнэр — джары республикэм
ипацхэм анахъу анаэ зытагъэтэ-
рэ.

Адыгейм общественнэ-политическэ
зыпкытиныгъэу илчим, социальнэ
лъэнкыбэ, республикэм Краснодар
краимэ язэдэлэхъэн, проектыкэхэм
ягъэцэлэн, федеральнэ гулчэм дырилэ
зэпхынгъээр гъэлтэгъэним, нэмыхх-
эхэм ялыхыохэм япхыгъэ улчэхэм АР-м
и Лышхээ джэуапхэр къаритыгъэх.

Пресс-конференциер зэрэкүагъэм
фэгъэхыгъэ игъэцэлтигъэ тхыгъэ ти-
тээзэт къыхиутыщ.

ТХАРКЬОХЬО Адам.

Апшъэрэ еджэлтум ялашхэр хадзыщых

Адыгэ къэралыгъо университетим илашэ ыныбжыкъе ректорыныр федеральнэ хэбзэгъуцугъэм зэрэдимыштэрэм къыхэкъеу, ильэс 65-м къышегъягъаузынбжыр ректо-рын фитэп, хэдзынхэр щылэ-

щых. Джыре уахтэм ехъуллэмы чылгээн физэнэкъокуущтхэм якъыххын аухыгъ.

Пэছэ Ӏенатлэм Ӏухланхэу нэбгыриту къагъэлъэгъуагъ: хьисалымкъе ыкъи компютернэ шэныгъэхэмкъе факультетим

идеканэу, республикэ естествен-нэхьисап еджалпэм илашэу, физикэхьисап шэныгъэхэмкъе кандидатэу, доцентэу Мамый Даут, мыр къэзгъэлъэгъуагъэр АКъУ-м иректорэу Хунэго Рэшыд ыкъи университетим инженернэ-физикескэ факультет идеканэу Александр Аракеловыр. Адыгэ къэралыгъо университетим инженернэ-физикескэ факультет ипрофессорскэ-кълэгъэджэ куп хахъехэрэм зэкъеми аш икандидатурэ дырагъештагъ.

Гъэтхапэм и 12-м УФ-м шэныгъэхэмкъе ыкъи апшъэрэ гъэсэ-ныгъэхэмкъе и Министерствэ и Аттестационнэ комиссие Москва кандидатхэм уасэ ашы-фишишт, нэүжым АКъУ-м ифошишхэмрэ Ѣеджхэрэмрэ шъэф мэкъетын шыкъикъе ректо-рыр хадзыщ.

Мыекъопе къэралыгъо техно-логикескэ университетим ирек-тор ихэдзынхэр мээзэм рагъэ-

клоуинхэу агъенафэ. Апшъэрэ еджалпэм ишэныгъэлжхэм я Совет изэхэсигъо щылагъэм мэйнэтэлэм Ӏухланымкъе кандидатурипл къыщагъэлъэгъуагъ ыкъи ахэм адьрагъештагъ: непэ университетим илашэу Къуийж

Сайдэ, инженернэ-экономическэ факультетим идеканэу Беданэ-къю Мурат, технологикескэ факультетим идеканэу Шхъэлэхъо Андаур, политехническэ колле-джым илашэу Хъутыжъ Заурбэч. (Тикорр.).

Районым гектар минийн ехъум щяшшушлагъэх

Теуцожь районым ичыгулэжхэм мы мафэхэм пшъэрэль шхъацэу зыфаагъэуцужырэр ябжыхъесэ гектар мин 13,8-у къимафэр дэгъоу изыхыгъэхэм язытет нахьышу шыгъэнир, ахэм минеральнэ чыгъашшухэмкъе яшшушлагъэнир ары.

Мы юфшэнхэм апэу зыща-фежъагъэхэр, зитракторхэр гъэтхэ губъом изыщагъэхэр Кушу Рэмэзанэ зипэшэ фирмэй «Синдица-Агром» имехани-заторхэр арых.

— Тэ ильэс къэс бжыхъэ лэжъагъэхими, нэмикъихэми ягъэбэгъонкъе тапэ едгъэхъузэ, районими, республикэми тищитху щядгъаозэ тыхырэко, — elo Кушум. — Гъэрекли коцым гектар тельтигэе центнер

52-рэ къитхыжыгъагъ, мыги гъунэпкъакъиэхэр тштэштых. Джары тибжыхъасэхэу къимафэм къыххэкъижыгъэхэм язытет нахьышу шыгъэним зэрэлтээлкъеу тыдэлжэйнен зыклемдгъэжъагъэр.

Аш ыууж чылгээ коим илашэу Уджыху Алый тигъусэу губъом тихъагъ. Юфшэнхэр зэрэ-зэхшагъэхэр зэдгэлъэгъуагъ, фирмэм иагрономэу Пыш-датэко Юрэ, учтчикэу Нэхэе

Байзэт, нэмикъихэр гүшүгъэштэштэгъэх. Нафэ къизэртфэхъуль-гъэмкъе, бжыхъесэ гектар 1703-у ялэм щыщэу гектар 1300-рэ фэдизимэ минеральнэ чыгъэшхүхэр алэклагъэхъэзах.

— «Луноход» зыфаагъор эргатитлумрэ РУМ-р зыпышшэгъэ тракторымрэ къэуцу ямылэу къеклокхэзэ, аммиачнэ сели-трэр бжыхъасэхэм атыратакъо,

— Юфшэнхэр зэрэзэхаш-хэрэм тыщегъэгъуазэ Пыш-датэко Юрэ. — Ахэм дэгъоу юф зэршэштэр зэлтигъэгъэр

минеральнэ чыгъэшшоу складым

чэлэлтэй игъом губъом къицэ-гъэнир ары. Аш фэгъэзагъэх

нэбгыритф — трактористхэу

Лыбызыу Хъалид, Лъащэко

Хъазрэил, Гъукэл Юр, Андрей

Лысенкэр, Алексей Васенкэр.

Ахэм аммиачнэ селитрэр губъом

къирацагъэр хэзэльхээрэм ябункерхэм псынкээу

арызытэкъожыхъэрэр Хъокю

Шамсудин. Евгений Рудь, Павел

Квочко арых.

Джаущтэу зэгурьохэмээ, зэдэлжыхъээ, уахтэр агъэ-льялпээ зэрэлжэхэрэм ишуа-

гъэкъе мэфэ юфшэнгъицкъе

ыпшъэкъе зигугуу къэтшыгъэ

гектар 1300-м минеральнэ гъомылэр

иэклагъэхъагъ.

Гъобэкъое, аскъэлэе фер-

мерхэри етлупшигъэу ячыгухэм

яшшушлэх.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашь

2018-рэ ильэсэм ия IV-рэ квартал урыпсэунымкэ анахь ахьщэ маклэу агъэнэфагъэм ехыллагъ

Адыгэ Республикэм и Законэ «Адыгэ Республикэм урыпсэунымкэ анахь ахьщэ маклэу щагъэнэфагъэм ехыллагъ» зыфиорэм ия 4-рэ статья ия 2-рэ лахь тэгээпсихагъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашь ешы:

1. 2018-рэ ильэсэм ия IV-рэ квартал урыпсэунымкэ анахь ахьщэ маклээр мыш тетэу гъэнэфагъэнэу:

- 1) нэбгырэ тельтийтэу – сомэ 9012-рэ;
- 2) Адыгэ Республикэм щипсэурэ цыфхэр социальнэ-демографие куп шхъаэхэмкэ зэтэутыгэхэу:
  - a) юф зышэхэрэм – сомэ 9634-рэ;
  - b) пенсионерхэм — сомэ 7415-рэ;
  - c) кілэццыкхэм – сомэ 9045-рэ.

2. Официальнэу къызыхаутырэм ыуж мэфи 10 зытешееклэ, мы иунашьном куачиэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу Александр НАРОЛИН

к. Мыекъуапэ,
мэзаем и 18, 2019-рэ ильэс
N 42

Апэрэхэр агощыгъэх

Коммунальнэ пыдзэфэ пытэхэм яугъоин ыкыи ядэшын фэгъэзэгъэ шьольыр операторэу ООО-у «ЭкоЦентрэм» хэклир зэрэуиширэм ыуасэ зэрыйт квитанциехэр мэфэ зытукэ узэклээбэжымэ апэрэу цыфхэм афигошыгъэх.

Хэкким идэшын зэхъо-
кыныгъэу фэхъуягъэхэм
къызэрэдальтаагъэмкэ,
джы ар коммунальнэхэм
ащыц хуугъэ ыкыи псэу-
пэ-коммунальнэ фэло-фа-
шэхэм ауасэ зэрыйтхэм
хэушъяафыгъэу арты-
хэгъэшт. Нахыпэкэ хэ-
кким идэшын ыуасэ псэу-
пээм квадратнэ метре
пчагъэу ильям кылкы-
ркыыхээ къальтэшты-

гъэмэ, джы нэбгырэ пчагъ-
гъэу исым тельтийтэгъэшт.

Анахь шхъаээр... Уна-
гъом ытыштыр зыфеди-
зыр зэрыйт тхылъэу къа-
хыгъэм къыщыгъэльэгъуа-
гъэр мытэрэзэу ельтийт-
мэ, эзгорэкэ псэуплэм
итхагъэр зэкэри щымы-
псэурэмэ е охтэ гъэнэ-
фагъэкэ зыгорэм куагъэмэ,
ар къэзыуши-
хьатырэ тхылъэр шьо-

лъэр операторым иотде-
лэу цыфхэм юф адэзы-
шээрэм е гъэлоришлэкло
компаниеу зэлхыгъэм
рихылын фае.

**Шыгу къэтэгъэкы-
жыы,** упчэ шьуйэмэ, мы
телефонымкэ шьутеон
шьульэкыщт: 8-800-707-
05-08. Джащ фэдэу ООО-у
«ЭкоЦентрэм» иофисхэм
зафэжкугъазэмэ, джэуап
жьугъотьщт:

— Мыекъуапэ, урамэу
Пионерскэр, 297-рэ, те-
лефонхэр: 8-988-479-94-
18, 8(8772)21-06-00;

— Адыгэкаал, урамэу
Советскэр, 2Б, телефо-
ныр: 8-962-868-14-53;

— поселкэу Яблонов-
скэр, урамэу Дорожнэр,
182/1, телефоныр: 8-962-
868-12-29.

Къуаджэхэм хэхъоныгъэхэр ашынхэм пай

Мэкъумэш хызметэм хэхъоныгъэхэр егъэшыгъэнхэм фытегъэпсихагъэхэ къэралыгъо программэм ащыц
«Устойчивое развитие сельских территорий» зыфиорэр.

АР-м мэкъу-мэшымкэ и Министерстве тызэрэшгъэгъо-
загъэмкэ, аш къыдыхэлтыга-
гъэу 2018-рэ ильэсэу икыгъэм
гъэстыныпхэ шхъуантэм иры-
кыаплэхэу километрэ 13-м ехъу,
псэу зашьохэрэм ирыкыаплэ-
хэу километрэ 11-м нахыбэ
тикъоджэ псэуплэхэм ащагъэ-
псыгъэх, автомобильнэ гъогу
километриш фэдиз ащашыгъ,
пстэумкыи псэуплэ квадратнэ
метрэ 905-м шлоклэу унэгъо ыкыи
специалист ныбжыкіхэм ара-
тыгъ.

Джащ фэдэу мы програм-

мэм къыдыхэлтыга-гъэу Тэхъу-
тэмийкье районым ит къуты-
рэу Отраднэм ФАП щагъу-
цугъ, Шэуджэн районым Хя-
пакэм икъутырэу итим нэ-
бгыри 100-м тельтийтэу гурт
еджаплэ щашыгъ. Мы район
дэдэм икъутырэу Тихоновым
физкультурэрэм спортымрэ
ащыпильнхэу гъэрекло щы-
рагъэжэгъэ парк цыкылр мы
ильэсэу тызыхэтим аухынышъ,
атлупшин гухэль я. Ар квад-
ратнэ метрэ мини 4,3-рэ мэ-
хъу, пстэумкыи сомэ миллионы
8,9-рэ пэуягъэхьашт. Кошхэ-

блэ районым икъуаджэу Фэдэз
культурэм и Унэу щашырэр
2020-рэ ильэсэу аухынышъ,
атынэу щыт.

Къуаджэм зыпкь итэу хэ-
хъоныгъэхэр егъэшыгъэнхэм
фытегъэпсихагъээ программэм
къыдыхэлтыга-гъэу Тэуцожэ
районым ит къуаджэу Нэшьюкуа-
мы ильэсэу щашырэм ФАП-ри.
Министерствэм къызэритыгъэм-
кэ, бюджет пстэумэ къахэхы-
гъэу аш зэкэмкыи сомэ миллионы
4,9-рэ тэфэшт.

Къоджэ псэуплэхэм адэсхэр
къэшакло зыфхуягъэхэм ягъэц-
клен пае грантхэр ятгъэнхэм
программэм юфтхабэзэ къыдых-
элтыга-гъэу. Аш тимуниципальнэ
образованиехэр ашээрэх хэла-
жэх ыкыи Кошхэблэ районым
икъуаджэу Еджэркъуа зыгъэ-
псэфыпэ чыпилэ щагъэпсихыт,
кілэццыкхэм апае джэгуплэ
щашырэм. Пстэумкыи сомэ мин
970-рэ ахэм ашэхьашт.

2019-рэ ильэсэу къоджэ-
схэм псэукэ амалэу ялэр на-
хышы шыгъэнэм сомэ миллионы
28,8-рэ пэуягъэхъанэу агъэнэфагъ. Унэгъо ыкыи спе-
циалист ныбжыкіхэм псэуплэ
квадратнэ метрэ 1400-рэ афа-
шын е афащэфын гухэль я.

Программэм зигуугу къэт-
шырэм къыдыхэлтыга-гъэу мы

ильэсэу Шэуджэн, Мыекъопэ
къыдыхэлтыга-гъэу Красногвардейскэ
районхэм автомобильнэ гъогу километри
5,9-рэ ашагъэкіжыщт. Федеральнэ ыкыи республике
бюджетхэм къахэхыгъэу аш сомэ миллионы 121-м ехъу пэ-
уягъэхьашт. Кошхэблэ, Мыекъопэ ыкыи Джэдэжэ районхэм
гъэстыныпхэ шхъуантэм ирыкыаплэ километри
130,3-рэ, пысм ирыкыаплэу километри 162,5-рэ, автомо-
бильнэ гъогу километри 3-м
ехъу республикэм щашыгъ,
фельдерскэ-акушерскэ пункти
8, врачам юф щишэнэу зы
офис, зы къоджэ гурт ёджа-
пэ агъэуцугъэх. Джащ фэдэу
унэгъо ыкыи специалист ныбжы-
кіхэм апае псэуплэ квадратнэ
метрэ мини 6,4-рэ ашыгъ е
къашэфыгъ.

ХҮҮТ Нээсээ.

МэфэкI шыкIэм тетэу кызышыахыгь

СатышыпIэ-зыгъэпсэфыпIэ гупчэу «Мыекъуапэ Молл» зыфиорэр мы мафэхэм кызышыахыгь.

Адыгэ Республикаем и Лысьвхэу Къумпыл Мурат ишьэрилькIэ мыш фэгъэхыгь эмэфэкI эзахахэм хэлэжьагэх Адыгэим и Премьер-министреу Александр Наролини, министрэхэм я Кабинет хэтхэр, шольырым ибизнес-сообществэ иллыклохэр. ХъакIэхэм къапэтьокыгьех мы проектым инвесторэу пшьедэкIыжэу ыхырэмкэ гъунэпкэ гъэнэфагь зиэ обществэу «Мыекъопэ пивэш заводын» игенеральне пащэу Пэнэшүу Къэпплан, «Lenta Ltd» зыфиорэм иоперационнэ пащэу Эдвард Деффингер, нэмийкхэр.

Шыгу къедгъэкIыжын, ильэситукIэ узэцкIэбэжымэ Шыача щыкIогъа экономическэ форумым АР-м иминистрэхэм я Кабинеттэе Мыекъопэ пивэш заводымэр инвестиционнэ иофшIэнэм ыльэнүкокIэ зээгэныгь эздашыгь. Аш къайдыхъяташэу гупчэу «Мыекъуапэ Молл» зыфиорэр ашыгь. Проектым игъэцкIэн зэкIемки сомэ миллиард 1,1-рэ фэдиз пэлхъягь. Машинэхэр зыдагьэуун алъекIыщт чыпIэ 760-рэ агъэпсыгь. Джы мыш нэбгырэ 200 фэдизмэ иоф щашэ, тапэкI

а пчагъэр 220-м нагъесынэу ары.

МэфэкI юфхъабзэм Александр Наролини пэублэ псасть къышишызэ, Адыгэим и Лысьвхэу Къумпыл Мурат ёцэлкэ къэзэрэгъоигъехэм, мэхъанэхшо зиле проектыр зыгъэцкIэгъэ инвесторым къафэгушуагь. Нэужум гущылэр зыштэгъэ Пэнэшүу Къэпплан проектым игъэцкIэн иедзыгъохэм къатегушылагь, республикэм ипащхэу сид фэдэрэ лъэнэкъокIи IэпшIэгъу къафэхъуагъехэм афэрэзагь. Аш фэдэ эклонакIэм ишуагъекIэ къызэуахырэ гупчэм инфраструктурэ зэрифшшуашэу зэтгээпсихъягъэ, иоф щызышэ зышоигъохэм ящыкIагьэр алъекIель хуьгъэ.

Комплексышко ашыгьэм квадратнэ метрэ мин 15,5-м ехуиль, аш ызынхыом ехуур пшьедэкIыжэу ыхырэмкэ гъунэпкэ гъэнэфагь зиэ обществэу «Лентэм» еубыты. «Мыекъуапэ Молл» зыфиорэм къекIуалIэхэр щэфаклохэм апае дунаим щызэлъашIэхэр брендухэм, гъомылапхъехэм ящэн фэгъэзагъехэ организациехэм ятучанхэм, социальнэ аптекэм япчайхэр зэлухыгъэх.

АР-м и Правительствэ и Тхаматэ зэрильтиагъэмкIэ, республикэм щыпсэхэрээр зыщщэфэштхэ ыкIи яуахтэ зыщагъекIошт чыпIэу мы гупчэр хъун ылъэкишт. Аш пае ишыкIэгъэ пстэури IэкIэль, зыдэшт чыпIэу унсынкIи Iэрифэгъу.

— Тицфхэм ящыкIэ нахышыу хуьнум тылыгъиплэн фае, аш фэдэ пшьэрэль къытфегъэуц АР-м и Лысьвхэу. АртэцкIэгъэнэм klyachéу тиэр етхыгъиплэнт. «Мыекъуапэ Молл» зыфиорэр гупчэр зыдэштим нэмийкI псевуальхэр щыдгъэпсийнхэ гухэль ти. Цыфхэр зыщщэфэнхэ ыкIи гупсэфу зызщагъэпсэфын алъекIыщт чыпIэу мыр хъун фае. Ар зэшохыгъэ зэрэхъуцтыми сицыхъя тель, — къыуагь Александр Наролини.

СатышыпIэ гупчэр мэфэкI шыкIэм тетэу къызэзшуашым ыхуур къэзэрэгъоигъехэр ашчэхъягъэх, ыкIоцкIэ зэрэзэтэгъэпсихъягъэр зэрэгэлэхъуагь. Урысъем ишъолыр зэфэшхъяфхэм, аш хэхъэ Адыгэйри, къащадагъекIхэрэ продукциехэр мыш тельх. Республиком итовар 60-м ехуу гупчэм хахьехэрэ тучанхэм атепльэ-

гъошт: хъалыгъур, къое зэфэшхъяфхэр, щэм хэшьыкIыгъэ продукциер, псы Iашуухэр, нэмийкIхэр.

Гипермаркетэу «Лентэм» къыщигъельэгъогъэ чыпIэ продукциехэм япчайхэр джыри хэгъэхъогъэн зэрэфаэр Адыгэим и Премьер-министрэ къыуагь. Мыш фэдэ проектхэм ягъэцкIэн ишуагъекIэ бюджетим къихъехэрэ хэбзэлаххэм, иофшIэпIэ чыпIэхэм япчайхэр

хэхъо. Джаш фэдэу предпринимательствэ цыкIум ыкIи гурытум хэхъоныгъэхэр ашынхэм, административнэ пэриохухэр дэгъэзэжыгъэнхэм республикэм ипащхэм анаэ тет, ашкэ зэшуахырэр бэ.

Республикэм итворческэ купхэм къагъэхъазыргъээ программэм мэфэкI эзахахьэр къигъэбаигь.

ТХАРКЬОХЬО Адам.

ОсэшIу къыфашигъ

Мэз зэфыщтыкIэхэм альэнүкокIэ щыIэ полномочиехэу Адыгэ Республикаем мэзхэмкIэ и ГъэорышIапIэ фэгъэзагъэр гъэцкIагьэ зэрэхъуагъэм епхыгъэ улъякIунхэм язэфэхъысыжхэр джирэблагьэ ашыгъэх.

Аш хэлэжьагъэх мэз хъызмэтым и Федеральне агентствэ мэзхэм якъеухъумэнкIэ игъэолышIапIэ ипащэу Михаил Козловыр, АР-м и Премьер-министрэ Сапый Вячеслав, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхаматэу Владимир Нарожнэр, АР-м мэзхэмкIэ и ГъэорышIапIэ иофышIэхэр.

АР-м и Лысьвхэу Къумпыл Мурат ёцэлкIэ зэхэсигъю хэлжэхэрэм шуфэс гущылехэмкIэ закынфигъэзагь Сапый Вячеслав. Аш къызэриуагъэмкIэ, мэзхэр цыфхэм ябайнагьэ къодыел, къэралыгъю ибайнагьи ахэм къыхагъахьо. Тиеспубликэ ичыпIэхэм языщаан мэзхэм аубыты. Мы аужырэ ильэсхэм мэз хъызмэтым зыпкэ итэу хэхъоныгъэхэр зеришыхэр, джащ фэдэу инфраструктурэм иххъоныгъи мэхъанэхшо зэрэ-

ратырэр игуалеу къыхигъэшыгь.

Тхамэфищым къыкIоцI Федэральне агентствэм Адыгэим имэхэм язытет ыуплъякIу. Мыш ипащэу М. Козловым зэфэхъысыжхэм осэшу къафишыгь, гъэорышIапIэм ишьэрильхэр дэгүү дэдэу зеригъецакIэхэрэр щытхъукIэ къафишэгъуагь. Мэзым игъэфедэнкIэ аштэгъэ генеральне планым къыдильтихэрэл лъэнүкхэхэм ягъэцкIэн лъялъягъэнимкIэ. Къыблэ федеральне шольырымкIэ иофшIэнэр анахь дэгьюу ажыгъаагь. Къыблэ федеральне шольыримкIэ Адыгэир анахь субъект дэгьюу къызэрхагъэшыгъэр.

— Чигуалеу къыхэгъэшыгь мэш ошоигъу Адыгэим имэхэм хъызмэтым пшьэрильхэу зыфигъеуцжихэрэм къэклэу къатегушылагь. Аш къызэриуагъэмкIэ, хэбзэгъэуцжигъэм зэххокыныгъэхэу фашыгъэхэм къызэрхагъэнэфэрэмкIэ, мэзхэм ягъэкIэжын иофыгъохэм джы къэралыгъо.

Къыблэ федеральне шольыримкIэ мэз хъызмэти департаментим ипащэу Петр Костенич къызэрэхэгъэхъягъэнхэм Адыгэим ипащхэм мэз отраслэ лъэшэу анаэ тырагъэты, ар къеушыхъаты мэз зэфыщтыкIэхэм альэнүкокIэ. Къыблэ федеральне шольыримкIэ Адыгэир анахь субъект дэгьюу къызэрхагъэшыгъэр.

— Чигуалеу альэнүкокIэ аштэгъэ гухэльхэм альынпльэгъэнимкIэ Адыгэй закъор ари иофшIэнэр езыгъэшыгъэр, — къыуагь П. Костенич.

Нэужум мэз хъызмэти пшьэрильхэу зыфигъеуцжихэрэм къэклэу къатегушылагь. Аш къызэриуагъэмкIэ, хэбзэгъэуцжигъэм зэххокыныгъэхэу фашыгъэхэм къызэрхагъэнэфэрэмкIэ, мэзхэм ягъэкIэжын иофыгъохэм джы къэралыгъо.

Структурэхэр хэлэжьэнхэ алъекIыщт. Республиком чыгъхэр зэдаклоу зэрэшьрамыупкIхэрэм къыхэкIыкIэ чыгыкIэхэр гъэтэсийжыгъэнхэм фэгъэзэгъэ хъызмэтым зыкъегъэшыгъэнхэм ыкIи аш хэхъоныгъэхэр егъэшыгъэнхэ фае.

П. Костенич къызэрхагъэшыгъэмкIэ, техникэм изэгъэгъотын джы пэлхъяэрэ федэральне мылькур нахыб, сомэ миллион 82-м нэсийтгэгъэм, джы а пчагъэр сомэ миллион 94-рэ хуугъэ. Техникиу ашэфыгъэм ишуагъекIэ мэзым икъеухъумэн изытет нахышыу хъун, хэбзэнчэу чыгъхэр изыупкIхэрэм ашэшүекIогъэним фэлоришIэнхэ фае.

Мэзым хъызмэтым пэлхъяэрэ мылькур республикэм нахьмакIэ щамышынэу шольыримкIэ хэбзэгъэуцжигъэнхэм ыкIи гъэцкIэхэрэхэу зэрэхъягъэр игуалеу къигъэтхыгъэ АР-м мэзхэмкIэ и ГъэорышIапIэ ипащэу Былымыхъя Рещыдэ.

— Мэзым иоф щызышIэхэрэм агу ильыр зы — тимэхэр къэхъумагъэхэ ыкIи нах дахэ хъунхэу, машор апчыжьэу, жыс хуугъэ чыгъхэр хэтхымыгъэхжээдэхъяу цыфхэм тишшагъэ ядгээхынэу ари. Мэзым шуагъэу къытын ыльэхъыщтыр зэкIэ къедгъэтинэу тифхэхъаээр, Адыгэим и Лысьвхэу ашкIэ къыддырэгъаштэ. Чынагъэ тымышIэу тимэхэр къатырэхэдэгъэфедэм, тиеспублике иэкономикэ хэхъоныгъэшухэр зэришытхэм сицыхъя тель, — къыуагь ГъэорышIапIэ ипащэ.

Иофхъабзэм даклоу Урысъем имэхъызмэти изаслуженэ иофышIэу, Адыгэим имэхъызмэтиобществэ ипащэу Хъатикье Мэджидэ ынбыжь ильэс 80 зэрэхъуцжигъэм фэшIэфигъохъаэш. АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхаматэу Владимир Нарожнэм. ГъэорышIапIэ иофыгъохэм язэшхохын республикэм ипащхэм сицыхъя тель, — къыуагь ГъэорышIапIэ ипащэ.

КИАРЭ Фатим.

Лыхъужьныгъэм исыхъат

Хэгъэгум иухъумакло и Мафэ ипэгъоклеу Адыгэ кэлэеѓэдже коллежэу Андырхье Хусенэ ыцэ зыхырэм лыхъужьныгъэм исыхъат щыкуагъ.

Мы мэфэким тарихъ шаѓы ыкы бай пиль. Сыд фэдэрэ уахтэ къеклаугъеми, ар лыхъужьныгъэм ыкы шытхум ятамыгъэу къенжы. Иофхъабзэм къярагъэблэгъагъэх Хэгъэгум зэошхом

иветранэу Валентин Жуковырмэ Урысыем и Лыхъужъэу, Къэралыгъ Советым — Хасэм идепутатэу Цэй Эдуардрэ. Дзэклхэм ялышуягъэ, ягъехъагъэхэм, ящихъу афгъехъигъэхэ

үсэхэу, орэхэу коллежым истудентхэм къагъэхъазырыгъэхэм къяджагъэх.

«Лыхъужъхэм якъогупэу» еджаплэм илэм стипендиатхэм къэгъагъэхэр къялагъэх.

Иофхъабзэм икэух Бэгъужъэко Лелэ икъухъэльятэ зэрышыгъэхъэ картина шуухафтынэу Валентин Жуковырмэ Цэй Эдуардрэ коллежым къяратыгъ.

Мэфэкимкэ афгушуагъэх

Дээ госпиталэу Мыекуапэ дэтым волонтерскэ ныбжыкэ иофхъабзэу «Хэгъэгум иухъумакло фэгушу» зыфиорэр щыкуагъ. Мыщ кэщакло фэхъугъэх Мыекюопэ къэралыгъ технологическэ университетынэ къэлэ администрациемрэ.

Сурэтэр ӏашынэ Аслтан Тырихъыгъ.

Ашьэрэ еджаплэм иволовнтер, иорэдьо студие хэтхэр ыкы ныбжыкэ армийскэ отрядэу «Фышт» зыфиорэрэ госпиталым мы уахтэм чэлхэд дзэклхэм афгушуагъэх.

Ныбжыкэхэм япатриотическэ пүнчигъэ зыкъевгъэ-иэтыгъэнэм фэзоришээрэ муниципальнэ программэу «Молодежь столицы Адыгеи» зыфиорэр къыдыхъэлтигъэхэй мыр зэхажэх.

Технологическэ университетым ипроректорэу Брантэ Мурат къызэрэти-иагъэмкэ, ныбжыкэхэм хэгъэгъэ шу альгэуным, тым, ныбжыкэ иофхэм патриотическэ зэхашлэу кэ къэлэ администрации ялэм хэхъоным фэлоры-шээрэ иофхъабзэу зэхажээрэ. А. Барышниковым, движение «Волонтеры — щыклогъэ зэлжкэгъум ишь-медики» зыфиорэр ишь-эрилгъээр сымаджэу щэу И. Малюк. Дээ къулыгъэхэр зэращмыгъупша-къур зэхягъэшгээнэир, ныгъэ пытэ яланэу, яушъо агу къыдащэнэир арыгъэ. Урысые Феде-

Дээ госпиталым иакто-вэ зал къыщизэрэугъо-гъэхэм шуфэс гущыи-иагъэмкэ, ныбжыкэхэм хэр къафалуагъэх М. Брантэ, ныбжыкэ иофхэм хэгъэгъэ шу альгэуным, тым, ныбжыкэ иофхэм патриотическэ зэхашлэу кэ къэлэ администрации ялэм хэхъоным фэлоры-шээрэ иофхъабзэу зэхажээрэ. А. Барышниковым, движение «Волонтеры — щыклогъэ зэлжкэгъум ишь-медики» зыфиорэр ишь-эрилгъээр сымаджэу щэу И. Малюк. Дээ къулыгъэхэр зэхягъэшгээнэир, ныгъэ пытэ яланэу, яушъо агу къыдащэнэир арыгъэ. Урысые Феде-

рацием и Уэшыгъэ Klyачэхэм ащахырэ къулыкъур дэгъо аухынэу афа-иагъ. Нэүжым ныбжыкэхэм къагъэхъазырыгъэ концертым къэзэрэугъо-иагъэхэр еллынхэ амал ялагъ. Мэфэк шуухафтынэу нэбгырэ 70-м атэлъытагъэу агъэхъазырыгъэхэр волонтер-медицинхэмрэ юнармейцэхэмрэ дзэклхэм аратыгъэх.

БЭРЭТЭРЭ Артур:

«Тихэгъэгу ирэхъатныгъэ къэтыухъумэнэир къулыкъушгэхэмкэ типшъэрыль шъхъа!»

Хэгъэгум иухъумаклохэм мы мафэхэм ящихъу тлоныр яфэшьуаш. Ахэм ашыщых полицейскэхэу мафэ къес къулыкъур ахызэ цыифхэм ящынэгъончагъэрэ ярэхъатныгъэрэ къэзыухъумэнхэрэр. Мыхэр яшэнкэ псыхъагъэх, пытахъэрэ лыгъэрэ ахэль.

Непэ аш фэдэу тыкъызтегу-щыи-иэхэм тшлойгъор ильэс 20 хуягъэу хэгъэгум къоцл иофхэм-кэ органхэм ахэтэу Бэрэтэрэ Артур. Мы уахтэм Артур Адыгейим и Къэралыгъ автомонспекции ихэушхъафыкыгъэ батальон иротэу N 3-м икомандир.

Полицейскэ сэнхъатыр къызэрэхэсхищтым джыри дээ къулыкъум сищыиээ тесибуитэгъагъ, — къеуатэ аш. — Мыщ щызгъэкогъэ уахтэм гупшигъэхъэхэр сиғъэшъягъэх.

Уэшыгъэ Klyачэхэм къулыкъур ащихи къызэрэкъожъэу ГПС-м иотдел иофшэнэир щыригъэжъагъ. Бэрэтэрэ Артур «Чыпилэ плътихъэм» къулыкъур ащиҳыныр зыфэдэр Ioplottэхъэхэм зэхихъагъэу щытэп. Командировки 8-у пэклэхъэгъэм щытэу 3-р Осетием, 5-р — Чэчэнхэм ащиҳыгъ.

Къытэкүгъ уахтэ чылэгъуитум азыфагу титэу, зыгъумкэ осетинхэр, адремкэ — чэчэнхэр щытхэу бирсыр-

хэр къахэмитэдженхэм тиамал фэдгээрорышэу, — къеуатэ сиғущыиагъ. — Лъэхъан псын-къагъэхъэл ари. Ау тихэгъэгу ирэхъатныгъэ къэтыухъумэнэир къулыкъушгэхэмкэ типшъэрыль шъхъа щыт.

Хэгъэгум иухъумакло и Мафэ мэфэк закьюо ылтытээрэп сиғущыиагъ. Мы мафэм ялофшэгъухэу къулыкъур ахызэ зыпсэ зыгъэтэлтыгъэхэр агу къагъэхъяжых, афшыгъо. Аш фэдэ гукъэкъижъэу къытфилота-гъэхэм ашыщ ёхь Артур Чэчэн Республиком командировокэ щыиэу Налшык къыщытэджен-гъэгъэ зэпэуцужьым ялофшэгъухэу къыдэнагъэхэр зэрэгтэгъагъэхэр. Ахэм ахтэгъэ Чэркэе Юрэ псэемыблэгъэу заозэ хэкъодагъ. А уахтэм аш игъусэнхэ, дэлэгыиэнхэ зэрэмыльэгъэхэр Бэрэтэрэ лъэшэу игукъау къыхегъэшы.

Подразделениеу Артур зыхэгъэгъэр зэрэзэхагъэхъяжыгъэм къыхэхъэу, 2010-рэ ильэсийн Къэралыгъ автоинспекцием къожынэу мэхъу. Инспектор

къызэрэкъо ильэс 7-рэ гьогум къулыкъур щихыгъ, джы ротэм икомандир. Шыгъкальхэрэ зе-фагъэрэ цыифхэм япро-

ыпэ регъэшы. Аш пэщэнгъэ зыдээрихъэрэ нэбгырэ 52-р зэрэзгүрүюштхэм пиль. Райони 4-мэ (Джаджэр, Красногвардейскэр, Кошхаблэр, Шэуджэнхэр) гьогурыкъонир ашыщынэгъончэнэир агъэпти.

— Купышхо тымыхъуми, тываэктэу, тываэгүрүюжъэу иофшэмэ, къынгыго постэри зэптиччи, — elo Бэрэтэрэ Артур.

— Тыгукэ къыхэхъяжъэ иофшэмэн щытшы, амал зэриэлкэ

щытху хэлъэу дгэцэгкэшт. Бэрэтэрэм иильэс иофшэмэ щытху тхылхэмрэ медальхэмрэ къыратыгъэх. Ахэм ашыщых «За отличие в охране общественного порядка», «За боевое содружество», «За доблесть в службе», «За отличие в службе».

Зэдэгүүшыиагъур оклофэ уччабэмэ талтыиэсигъ, игуалэу джэуапхэр сиғущыиагъу къытывыгъэхъ. Аш къыхигъэшыгъэхэм ашыщ полицием имэхъяне мы уахтэм нахь зыкъызэригъэхъ. Цыифхэм япро-

цент 70-м ехъурэм хэбзэухуу-маклохэм зафагъазэ.

Джащ фэдэу Артур игукъа-хэри къыуагъэхъ. Авариехэу тигъогухэм атхуухъэхэрэм янахыбэм лъапсэу ялэр води-тельхэр ешъуагъэхэу рулым зэрэутысхъэхэрэр ары. Мы иофыр игъэктэгъэу агургыгъэ-юнъэним пыльх, къоджэ посү-пэхэми зэхахъэхэр ащаших.

Артуррэ ишхъэгъусэу Сайн-дэрэ сабыищ зэданлы — Залина, Алина ёкы Алим. Анахь шъхъа ўнагъом исыр нэ-нэжээ Гъукэхъян (Светэкэ еджх). Тильэпкэ ишэн-хэбзэ зэхэтихъэхэр къаклэхъухъэхэрэ ныбжыкэхэм зэрахалхъащхэм ахэр пыльх. Анахыжъеу Залинэ мыгъэ гурит еджаплэр къеуухы ёкы ятэ игъогу лъагъо техээ шоигоу Краснодар дээтициескэ Академиим чэхъя-нэу зэгъэхъазыры. Игхэлэх-шүхэр къидэхъунхэу фэтээ.

Сурэтим итыр: **Бэрэтэрэ Артур.**

Нэклюбгъор зыгъэхъазырыгъэр Йэшынэ Сусан.

Хэгъэгум иухъумакло и Маф

Лыхъужъхэр сидигъуи ящисэх

Хэгъэгум иухъумакло и Мафэ фэгъэхыгээ зэхахьэ Адыгэ Республика и Къэралыгъо филармони щыкъуагъ.

Правительствэм, Парламентым якулыкъушхэр, Хэгъэгу эзошом, ти Уэшыгъэ Къячхэм яветеранхэр, дээм икъулыкъушхэр, Иофхапхэм ыкы общественэ движениехэм ялтыклохэр, Къэлэджаххэр зэлуклэм хэлжъагъэх.

Адыгэ Республика и Лышхээ Къумпъыл Мурат ыцэкэ

мэфэкл ыофхабзэм къышыгүшьыагъ республикэм и Премьер-министрээр Александр Наролини.

Заом имашло хэтыххеу, заом ыкыбыг щыххеу Теклонигъэм и Мафэ къэзигъэблэгъагъхэр, ти-чыпхэгъухэм лыхъужънгъээ зэрхагъагъэр, хэгъэгум ишоигъоногъэхэр агъэцакхэм чыпхээ заохэм лыхъужънгъэ ашыз-

щысэшлу къагъэлэгъуагъ, — къыуагъ Александр Наролиним.

Республикэм и Парламент и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр, Адыгэ Республика и яветеранхэм я Совет итхъаматэу, чыпхээ заохэм ахэлжъагъеу Къудажэ Асплан зэхахьем къышыгушыагъэх.

Адыгэ республикэм искусвэхэмкээ илэпэласэхэм концерт игъэкотыгъэу зэхахьем къышатыгъэр Тэшшу Светланэрэ Оепл Адамрэ зэрэгч. Республика и Къэралыгъо ансамблэу «Истамыем» 2018-рэ ильэсэм Москва, Европэм ихэгъэгүхэм, Германием къашигъэ лыхъужь ордхэр мэфэкл зэхахьем щыжынчыгъэх. Эстрадэ купэу «Ошутенэм», дунаим щыцэрию къешъокло ансамблэу «Налмэсэм», Къэлэцыклю ансамблэхэм мэфэкл зэхахьэр къагъэдэхагъ.

Сурэтхэр зэхахьем къышытхыгъэх.

Баскетбол. Суперлигэм ия 2-рэ куп

Гушхъэ къячхэм уегъэлъэши

«Динамо-МГТУ» Мыекъуапэ – «Нефтехимик» Тобольск – 100:83 (33:18, 27:12, 20:23, 20:30).

Мэзаем и 24-м спорт Унэшхоу «Ошутенэм» щызэдешагъэх.

«Динамо-МГТУ»: Хъакъун – 22, Гапошин – 28, Абызов – 14, Милютин – 9, Майборода – 11, Кочнев – 16.

Мэзаем и 23-м Мыекъуапэ ешэгъу щыкъуагъэм икъеух тифедэп. Пчагъэр 80:89. Мыекъуапэ иешхэкло анах дэгүхэм ашыщэу Николай Ереминим шьобж хыльэ къытыраши, зэлуклэгъум иятлонэрэ къэлэнэйко хэлжъагъэп.

Ятлонэрэ ешэгъум «Динамэр» очко 30-кэ «Нефтехимикым» ыпээшьэхтэй тахтэй къыххэгъэх. Гушхъэ къячхэм къапкырыхъагъэм ти-спортсменхэр ыгъэлэшыгъэх, теубытагъэ ахэлжээ теклонигъэм фэбэнагъэх. «Нефтехимикым» зэлуклэгъур ишхэхэу ыхын имурадыгъ.

— Я 8-рэ чыпхээм тышыл, — къытиуагъ «Динамэм» итренер шьхъа-и, Адыгэим изаслуженэ тренерэу Андрей Синельниковым. — Зичээзу зэлуклэгъухэм зафэтгэхъязыры.

«Динамэр» гъэтхапэм и 3 – 4-м Алтай краим щыкълэшт чыпхээ командэу «АлтайБаскетым».

Волейбол. Бзыльфыгъэхэр

ПФР, МГТУ, СШОР-1

Мыекъуапэ волейболымкээ изэлүхыгъэ зэнэкъоку бзыльфыгъэ командэхэр хэлжъагъэх. Апэрэ чыпхээм икъыдэхын фэгъэхыгъэ зэлуклэгъур зыхыгъщтыгъ къэшгэгъуа щытыгъ.

Спорт еджапэу N 1-м Джэнчэтэ Султлан ыцэхэй. Аш зыщызыгъэсэхэрэ пшашхэхэр ялэпээсэнэгъэхээ къахэшгъэх, апэрэ чыпхээр къыдахынэм пэблэгъагъэх. СШОР-1-р ПФР-м Iyklar. Апэрэ едзыгъур СШОР-м ыхынгъ. Ятлонэрэм ПФР-р щытекуагъ. Ящэнэрэр СШОР-м зехьым, ПФР-м гумэкыгъуабэ илэ хуугъэх. Командэм ипащэу Къулэ Аскэрбий эшлаклохэм яшьыизэ, хэкли пэшлухэр къагъотгъэх.

ПФР-м ухумэн ыофхыохэр нах дэгью ыгъэцакхэу зеублэм, ыпээхээ зэрилтишт шыкълэри къыгъотгъэх. Пчагъэр 2:2 хуугъэх, ятфэнэрэ едзыгъом ПФР-р щытекуагъ, 3:2-у апэрэ чыпхээр ыхынгъ. СШОР-р ящэнэрэ чыпхээм нэс зэклэгъуагъ, МГТУ-м ятлонэрэ чыпхээр фагъэшшошагъ.

Хагъэунэфыкырэ чыпхэхэр къыдэзыхыгъээ командэхэм яшхэкло анах дэгүхэр къыхъа-гъэшгъэх, нэпээлт шүхъафтынхэр афашыгъэх. Олеся Боброва – ПФР Анастасия Гаври – МГТУ, Анастасия Самойленко – СШОР.

Мыекъуапэ иадминистрации физкультурэмкээ ыкы спортымкээ и Комитет итхъаматэу Дмитрий Шербаневыр, Урысыем Пенсиенхэмкээ фондым икъутамэу Адыгэ Республика ишхээм ипащэу, командэу ПФР-м итренерэу Къулэ Аскэрбий, Адыгэ Республика и Федерации ипрезидентэу Андрей Шопинир къэх зэхахьем къышыгушыагъэх, псаунгыгъэм игъээптиэн фэгъэхыгъэхэ зэнэкъокуухэр тапэкли зэрэзэхаштэхэр къалуагъ, ешлаклохэм медальхэр, кубокхэр, шытхуу тхыльхэр аратыжыгъэх.

Сурэтим итхэр: **ПФР-р СШОР-м дешэ.**

Нэхүубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбий.

Зэхэзыщагъэр ыкы къыдэзыгъэкырэр:

Адыгэ Республика и лъэпкэ Иофхэмкээ, Иэкыб къэралхэм ачы-пээрэ тильэпкъэхухэм адьрээ зэхынгъэхэмкээ ыкы къэбар жыгъэх амалхэмкээ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшигъэр: 385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79,

Редакцием авторхэм къайхырэр А4-кээ заджэхэрэ тхъапхэу зипчагъэкээ 5-м емыххэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлхэр, шрифтыр 12-м нах цыкынхуу щытэп. Мы шапхэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэхгээжэх. E-mail: adygvoice@mail.ru

Зышаушыхъятыгъэр: Урысыем Федерацием хэутын Иофхэмкээ, телевидение-хэмкээ ыкы зэльы-Иэсикээ амалхэмкээ и Министерстве и Темир-Кавказ Чыпхэгъэй-шапэ, зэраушыхъятыгъэ номерыр

ПИ №ГУ23-00916

Зышаушыхъятыгъэр ООО-у «Полиграф-ЮГ», 385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэклэхэмкээ пчагъэр 4300

Индексхэр П 4326

П 3816

Зак. 440

Хэутынхэм узшыкээтхэнэу щыт

уахтэр Сыхьатыр 18.00

Зышаушыхъятыгъэр уахтэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шхъаэм ишшэрильхэр зыгъэцакхэрэр Мэшлэкто С. А.

Пшьэдэкыржь зыхырэ секретарыр

Хъурмэ Х. Х.